

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoE/63/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515202395
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8515202395.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného PRO CIVITAS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava 831 04, IČO: 45 869 464, právne zastúpený JUDr. Veronika Kubriková, PhD., advokát, AK so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava proti povinnej Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., o vymoženie sumy 2.152,39 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 29.05.2015, č. k. 2Er 303/2015-16, takto jednodhlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) žiadosť súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu, Exekútorský úrad Svidník, EX 1090/2015 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 28.04.2015 zamietol.

Citoval ust. § 243d ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, § 36 ods. 2 prvá veta, § 41 ods. 2 písm. d) , § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného do 31.12.2014, § 261 ods. 3 písm. d), § 497 Obchodného zákonníka účinného ku dňu 15.11.2007, § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 879j Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 1, 2 a 3, § 53 ods. 1, 2 a 4, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu 15.11.2007, § 93b ods. 1 a 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čl. 6 ods. 1 , čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1 a 3, ods. 1 písm. q) prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a poukázal na judikatúru Súdneho dvora (ES).

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že exekučným titulom v danej veci bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri spoločnosti Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s.. Oprávnený svoj nárok oprel o Zmluvu o úvere, ktorú právny predchodca oprávneného - Poštová banka, a.s. uzavrel dňa 15.11.2007 s povinnou ako dlžníčkou. Rozhodcovský súd odvodil právomoc rozhodovať v predmetnej veci z rozhodcovskej doložky upravenej v čl. 3 ods. 6 zmluvy o úvere. Podľa názoru súdu prvého stupňa je dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Svoj názor súd prvého stupňa oprel o to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a tato situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez to ho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Taktiež v predmetnom prípade povinná nemala možnosť obsah zmluvy o úvere podstatným spôsobom ovplyvniť, nakoľko táto bola spísaná na predtlačenom formulári. Zmluvu o úvere mohla buď prijať ako celok alebo odmietnuť. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený. Dospel k záveru, že dojednaná rozhodcovská doložka v zmluve o úvere je neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa

a je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Smernicou Rady 93/13/EHS, ako aj je v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvého stupňa taktiež prihliadol na ust. § 93b zákona č. 483/2001 o bankách, ktoré ukladá bankám povinnosť ponúknuť svojim klientom (spotrebiteľom) návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy(doložky) a zistil, že požiadavku na takto ponúknutý návrh nemožno považovať za splnenú, ak banka takýto návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy resp. doložky začlení medzi iné zmluvné podmienky, u ktorých je známe, že sa s nimi klient (spotrebiteľ) dostatočne podrobne, či často vôbec neoboznamuje. Vzhľadom na uvedené dôvody, súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. V odvolaní konštatoval, že exekučný súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o udelenie poverenia s poukazom na to, že podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať, hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. V prípade, že je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, nemôže exekučný súd konať ako súd vyššej inštancie. Pokiaľ ide o platnosť rozhodcovskej doložky, tak o nej rozhoduje rozhodcovský súd, pričom prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) bráni tomu, aby bola opätovne posúdená a to s poukazom na nález Ústavného súdu SR II. ÚS 499/2012 a stanoviská R. C. a K. X.. S poukazom na rokovací poriadok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., oprávnený uviedol, že vo veci rozhoduje trojčlenný senát, pričom každá zo zmluvných strán si vyberie jedného člena a podieľa sa aj na výbere tretieho člena. Rozhodcami sú výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné osoby s právnickým vzdelaním pochádzajúce z geograficky rozdielnych oblastí Slovenskej republiky, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán. Oprávnený ďalej namietal to, že exekučný súd konštruoval nový skutkový stav bez účasti oprávneného a odňal mu možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Vykonaným dokazovaním dospel súd k odlišným právnym záverom ako rozhodcovský súd v nachádzacom konaní. Oprávnený pritom nemal možnosť vyjadriť sa k takto vykonaným dôkazom a k nanovo vytvorenému skutkovému stavu, čím podľa názoru oprávneného (s poukazom na vyššie uvedený nález Ústavného súdu SR II. ÚS 499/2012) zasiahol do jeho práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR. Oprávnený taktiež namietal aplikovanie smernice 93/13/EHS prvostupňovým súdom s konštatovaním, že smernica je záväzná len pre členský štát, ktorému je určená a teóriu eurokonformného výkladu právnych noriem národného práva je možné uplatniť len v medziach vnútroštátneho právneho poriadku.. Žiadal napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmeniť tak, že súd žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne vyhodnotil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie uznesenia súdom prvého stupňa (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím dôvodom odvolací súd dopĺňa:

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že zo Zmluvy o úvere zo dňa 15.11.2007 (č. I. 9), uzavretej medzi predchodcom oprávneného (Poštová banka, a.s.) a povinnou, z jej obsahu nepochybne vyplýva, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (povinná nie je podnikateľom, je fyzickou osobou). Preto sa odvolací súd zaoberal rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 3 ods. 6 zmluvy o úvere. Dospel k záveru, že takáto rozhodcovská doložka je v spotrebiteľských zmluvách neprípustná. V tejto súvislosti sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého uznesenia. V čl. 3 ods. 6 zmluvy o úvere zo dňa 15.11.2007 sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy a v súvislosti s ňou, budú rozhodované s konečnou platnosťou v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom pri ROZHODCOVSKÁ,

ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s. v Bratislave. Takto dojednaná rozhodcovská zmluva má formálne charakter rozhodcovskej doložky, pretože je súčasťou listiny podpísanej oboma zmluvnými stranami. I napriek tomu táto rozhodcovská doložka je neplatná, pretože nespĺňa podmienku individuálneho dojednaní.

Za individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy treba považovať také, ktorému predchádzalo poučenie spotrebiteľa o právnych dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy so zameraním na zhoršenie procesných práv a povinností v neprospech spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním. Spotrebiteľovi musí byť pritom daná reálne možnosť voľby, či prijme alebo neprijme rozhodcovskú zmluvu. Voľba spotrebiteľa v prospech všeobecného súdu nesmie byť spojená s možnosťou neuzavretia samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Veriteľ (dodávateľ) musí splnenie týchto podmienok individuálneho dojednaní rozhodcovskej zmluvy v prípade pochybností preukázať (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), inak sa nepovažuje rozhodcovská zmluva za individuálne dojednanú. Zo Zmluvy zo dňa 15.11.2007, ani z ďalších listín, ktoré mal rozhodcovský súd a exekučný súd k dispozícii, nevyplýva, že povinná pred podpisom zmluvy bola oprávneným takto poučená. V dôsledku toho nastupuje zákonom stanovená domnienka, že tam dohodnutá rozhodcovská doložka sa nepovažuje za individuálne dojednanú, inými slovami povedané, bola uzavretá neplatne. To má za následok, to, že rozhodcovský súd nemohol daný spor prejednať (absentuje exekučný titul).

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.3.2012, sp. zn. 6Cdo/1/2012, v ktorom sa uvádza, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy, premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa, tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. K povinnosti spotrebiteľa namietat' platnosť rozhodcovskej doložky v rozhodcovskom konaní Najvyšší súd SR doplnil, že princíp vigilanti bus iura scripta sunt v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy, a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

V exekučnom konaní je v každom štádiu potrebné skúmať existenciu podmienok konania, pričom jednou z nich je existencia exekučného titulu. Ak tento bol vydaný orgánom, ktorý na to nemal právomoc (rozhodcovská doložka v zmluve zo dňa 15.11.2007 je neplatná, pretože nebola individuálne dojednaná), potom ide o akt, ktorý nemá atribúty exekučného titulu. Výsledkom toho je odmietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Preto správne rozhodol súd prvého stupňa, ak podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Uvedeným postupom exekučného súdu nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom účastníkom konania, ani k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná, prípadne práva na súdnu ochranu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky

Naopak, dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej na konanie zo zmluvy o úvere je oprávnený len rozhodcovský súd, je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je v súlade s ust. §

54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, čo je v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora európskej únie C-243/08 Pannon).

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.